Verbonden

Zoals verteld in Hebreeuws aan Yerachmiel Tilles

Ik herinner me het nog als de dag van gisteren. Het was dinsdagnacht, na middernacht, 3 Adar I 5749 (8 maart 1989), dat ik de vreemdste droom had. De **[Lubavitcher] Rebbe** verscheen aan me in mijn droom. Hij glimlachtte naar me en dat is een goed teken. Hij sprak me aan bij mijn voornaam en zei: „Morgen moet je een stropdas dragen."

Wel, dat klinkt zelfs in een droom belachelijk. Ik ben één van die Jesjiva-jongens die rondloopt met van die slierten die buiten z'n overhemd hangen, en ik kan niet beweren dat ik iedere dag een schone aantrek. Ik denk dat je me een beetje extreem zou kunnen noemen. En *ik* zou een stropdas omdoen? Belachtelijk!

Ik dacht dat zelfs nog in mijn droom en nog meer toen ik eenmaal wakker was. Toen ik de hoek om ging naar de *jesjiva* op Eastern Parkway 770 in Brooklyn, om aan boord te gaan van de [*mitswa*-] tank, vertelde ik niemand over mijn droom. Het was te absurd, ondanks dat de Rebbe erin voor kwam.

Vrijdags vliegen alle *jesjiva*-studenten vanuit Lubavitch Wereld Hoofdcentrum in Brooklyn uit op „Tefillien-campange" naar punten over heel de stad verspreid om mannelijke medejoden aan te moedigen om, met onze hulp, Tefillien om te doen. We delen ook Sjabbat-kaarsen uit aan Joodse vrouwen en verder doen we alles om behulpzaam te zijn op Joods gebied. De meesten gaan per metro. Maar woensdags heb ik ook een route in Manhattan met enkele andere studenten en dan gaan we in de „mitsva-mobiel" of ook wel de Tefillien-tank, zoals we de speciale „kampeerauto's" noemden. Toen we die woensdag uitreden herinnerde ik mij m'n droom en ik schudde ongelovig mijn hoofd .

We reden naar ons gebruikelijk „station" op de hoek van Sixth Avenue en de Twee-en-veertigste straat, een gunstig plekje tussen de kleding- en de diamandwijk. Ik wandelde een beetje weg van de Tank en begon aan mannen, die er een beetje Joods uitzagen, te vragen of ze inderdaad Joods waren en of ze Tefillien wilden leggen. Er gingen een paar uur voorbij en ik dacht er net aan om even pauze te houden om wat te gaan eten, toen er een man met een attaché-koffertje mijn richting uit kwam die me aansprak in het Jiddisch!

Het bleek een oude Jood uit Europa te zijn en zijn attaché koffertje zat, hoe is het mogelijk, vol stropdassen! „Misschien wil je een stropdas kopen?" vroeg hij.

„Bent u *mesjokke*?" antwoordde ik, hoewel ik onmiddellijk aan mijn droom van de vorige nacht over de Rebbe moest denken. De idee om een stropdas te dragen was *te* irreëel. „Wat moet ik met een stropdas? Die heb ik van mijn leven nog nooit gedragen. Bekijk me eens goed. Zie ik er uit als een type dat stropdassen draagt?"

„Dat zou je toch moeten doen," hield hij vol. „Het zou goed staan bij je witte overhemd. En ik heb een hele mooie collectie."

Ik schudde vastberaden mijn hoofd, maar tegelijkertijd begon ik mijzelf af te vragen. Eerst die droom en nu dit? Misschien zou ik het toch moeten overwegen?

Hij bleef maar aandringen en ten slotte gaf ik toe. „Okay, ik zal eens kijken wat u heeft. Maar als ik werkelijk een stropdas ga kopen, wat ik me niet kan voorstellen, dat zou ik niets anders accepteren dat wat de Rebbe zelf draagt."

„Wat is dat dan?" vroeg hij snel.

„Effen zwart en 100% zuiver zijden," vertelde ik hem.

„Zoiets heb ik wel," zei hij. Even kijken in mijn voorraad. Ha, hier is hij. Zoals je kunt zien is het een hele fijne kwaliteit. Je hebt een goede smaak. Voor jou slechts $80."

Ik barstte in lachten uit. „Dat kunt u niet serieus menen! Zou ik $80 aan een stropdas uitgeven? Zelfs al had ik zoveel geld, dan zou ik dat niet doen. Maar zoveel geld heb ik natuurlijk niet. Nog niet bij benadering.

„Hoeveel heb je dan wel”

Ik haalde al mijn zakken leeg en vond een paar losse dollars, en wat kleingeld. „Iets meer dan vijf dollar,” zei ik quasi-spijtig.

Zijn ogen gingen wagenwijd open. „Wel, in dat geval wil je misschien een goedkopere uitzoeken. Daar zijn ook hele aardige bij.”

„Nee,” zei ik flink. „Een zoals de Rebbe of niets.”

Hij was een moment stil en in gedachten. „Okay, je mag hem hebben voor vijf dollar, maar je moet hem om doen en dragen.”

Ik stond met open mond van verbazing. Dit liep niet af zoals ik verwacht had. Ik had me nooit kunnen voorstellen dat hij me de das zou verkopen voor zo’n belachelijk lage prijs. Ik dacht dat ik hem had afgescheept en nu zat ik in de val. „Maar ik kan hem nu niet om doen. Ik weet niet goed hoe dat moet,” probeerde ik nog.

„Dat is geen probleem,” riep hij verheugd, „ik bind hem wel voor je om.”

Ik was al bang dat hij dat zou zeggen. Ik gaf hem het geld. Hij telde het zorgvuldig na en bond dan de das om mijn nek en onder de boord van mijn overhemd. Na wat wonderlijk gedraai met de twee uiteinden was hij klaar met de knoop. Hij stapte achteruit en zei: „Schitterend. Het staat je goed. Heel netjes. Nu lijk je ten minste op een *mensch*.”

Ik had het gevoel alsof ik stikte. Ik dacht bij mezelf dat zodra hij weg was, ik dat ding af zou doen, maar het was alsof hij mijn gedachten kon lezen. Hij stond erop dat ik het ding die dag zou om houden. En met tegenzin stemde ik toe. Hij glimlachtte, knikte, draaide zich om en verdween al spoedig uit het gezicht.

Toen gebeurde er iets vreemds. Ik was weer verder gegaan met het vragen aan Joods lijkende mannelijke voorbijgangers of ze Tefillien wilden leggen en na enige tijd merkte ik op dat een veel groter percentage mannen dan gewoonlijk daartoe bereid was. „Zou dat werkelijk de stropdas kunnen zijn?” vroeg ik mij af. „Dat kan toch niet waar zijn?” Maar hoe dan ook, ik maakte indruk en ik besloot de das om te houden.

Er ging nog een uur voorbij en ik had de das al vergeten. Het werd tijd om de kantoren in de omgeving te bezoeken, waar een aantal Joodse mensen gewend waren aan onze wekelijkse komst. Velen van hen keken daar zelfs naar uit.

Een uitzondering daarop was een advocatenkantoor dat in mijn wijk lag. Hoewel de niet-Joodse advocaten vriendelijk waren en verschillende Joodse advocaten toestemden, liet het hoofd van de firma hen niet toe die paar minuten te nemen om met ons Tefillien te leggen. Hij klaagde altijd over „tijdverspilling” en ergerde zich aan „wie die lui binnen laat.” Na een paar gemopperde woorden van zijn staf ging hij dan wel weg, maar al gauw daarna werden we beleefd verzocht om weg te gaan. De situatie werd steeds erger, totdat de lui aan de receptie me nog maar met tegenzin binnenlieten bij de voordeur en vele keren deden ze dat dan ook niet. Maar ik bleef volhouden.

Vandaag echter lieten ze me onmiddellijk binnen. Maar binnen was de eerste die ik ontmoette, nog voor ik zelfs de receptionist en de secretaris gedag kon zeggen, de baas zelf. Hij keek me streng aan en zei op harde en strenge toon: „Jij!” en hij wees met zijn vinger op mij: „Kom mee. Nu!”

„Eh, o,” dacht ik. „Ten slotte gaat het gebeuren. Deze advocaat gaat de politie bellen.” Maar ik had geen keus en ik volgde hem naar zijn privé kantoor.

Hij sloot de deur achter ons en deed hem op slot. Ik kon het niet helpen op te merken hoe lux zijn kantoor was. Hij probeerde wat met me te praten in hakkelend Hebreeuws. Hij zei dat hij een jaar

gestudeerd had aan de Hebreeuwse Universiteit in Jeruzalem in zijn studententijd. Hij had al gemerkt dat mijn Engels niet zo geweldig was. Ik verzekerde hem dat ik het veel beter verstond dat dat ik het sprak.

Hij staarde me weer aan. Dan begon hij te spreken. „Ik wil dat je me helpt tefillien om te doen," zei hij kalm, mijn blik ontwijkend.

Kon ik geloven wat mijn oren zojuist gehoord hadden? Ik moet verbouwereerd gekeken hebben, hoewel het waarschijnlijk niet moeilijk voor hem was om te beseffen hoe verbaasd ik was. „Ik ben ervan overtuigd dat je wil weten waarom ik vandaag er plotseling in toestem dat je mij tefillien omdoet. Ik zal het na afloop uitleggen."

Ik knikte en pakte snel de tefillien uit hun zakje, deed ze hem om en hielp hem met de *berachot* (zegeningen) van het *Sjema*, het gebed waarin de tefillien twee keer genoemd worden. Toen hij klaar was, deed ik de tefillien weer af, deed ze terug in hun zakje en keek hem afwachtend aan.

Hij zuchtte. „Je ziet me vast als een zeer succesvol iemand, maar de waarheid is dat ik momenteel een moeilijke tijd door maak. Ik heb een aantal persoonlijke problemen gehad de laatste tijd en ik had onlangs het gevoel dat ik wel wat advies kon gebruiken, maar ik wist niet tot wie ik mij zou kunnen wenden. Totdat ik gisteren toevallig één van die kaarten zag die jullie hier achterlaten, met een foto van jullie rebbe en dat raakte een snaar. Ik vroeg me af of hij me zou kunnen helpen. En nu komt het gedeelte dat misschien moeilijk voor je is om te begrijpen. Afgelopen nacht had ik een droom. Ik droomde dat ik de Lubavitcher Rebbe zag. Hij glimlachtte tegen me en ik vroeg hem of hij me kon helpen. Hij antwoordde: 'Maar ik stuur iedere week een paar lui naar je toe.' Waarop ik antwoordde: 'Wat, die voddebalen? Ze zien er uit als een stel landlopers! Wie kan daar respect voor hebben? Ze dragen niet eens een stropdas!'
De Rebbe glimlachtte opnieuw naar me en zei: 'O, je wilt een stropdas? Dat is goed, ik stuur je wel iemand met een das!' Toen werd ik wakker.
Dus toen ik jou zag met een stropdas, begreep ik onmiddellijk dat het echt was. Ik wist dat ik met jou tefillien moest om doen, dus heb ik je hier naar toe gebracht. Ik hoop dat nu mijn situatie verbetert."

Vanaf die dag begon hij iedere dag zelf tefillien te leggen. Ik zag dat zijn geestestoestand en zijn persoonlijke situatie verbeterde. Zelfs nadat ik was teruggekeerd naar Israël onderhield ik contact met hem. We spreken elkaar per telefoon voor iedere feestdag en iedere keer als ik in New York ben zien we elkaar. Hij is kennelijk weer even welvarend als voorheen of zelfs nog meer. Nog deze winter, achttien jaar later, kwam hij mij opzoeken in Brooklyn.

Tussen haakjes, ik draag de das nog altijd als ik op Tefillien-campagne ga en ik merk iedere keer een groter succes. Wanneer je je afvraagt waarom de andere studenten mij niet volgden en ook een das gingen dragen, dan is dat omdat ze mij nooit met een das hebben gezien en omdat ik hun nooit daarover iets verteld heb. Ik deed hem alleen om als er geen andere collega's om me heen waren. Ik zou me doodschamen als ze me met een das zouden zien.

~~~~~~~~~~~~~~~~~~

Bron: met toestemming vertaald van http://ascentofsafed.com/.

Yrachmiel Tilles is mede-oprichter en mede-directeur van Ascent-of-Safed, en redacteur van Ascent Quarterly en van AscentOfSafed.com en KabbalaOnline.org websites. Heeft heeft honderde verhalen gepubliceerd. Hij vraagt: VERSPREIDT DIT VERHAAL NIET ZONDER EXPLICITE TOESTEMMING.
~~~~~~~~~~~~~~~~~~